

La promesa digital sota examen

Publicat per [Interacció](#) [1] el 28/04/2015 - 10:13 | Última modificació: 15/06/2026 - 09:23

Llegit avui, aquest article de Joaquim Rius-Ulldemolins resulta especialment suggeridor perquè recupera un debat que continua plenament vigent: fins a quin punt la digitalització està transformant la cultura en un sentit democratitzador i fins a quin punt aquest relat respon més a una ideologia que no pas a una anàlisi contrastada. Publicat el 2015, el text qüestiona els discursos que presenten internet i les plataformes digitals com a solucions inevitables i beneficioses per a tots els problemes de la cultura, i reivindica la necessitat d'abordar aquestes transformacions des de la sociologia de la cultura.(n. de l'e., 2026)

L'article parteix d'una constatació: la cultura ha deixat de ser aquella esfera autònoma que orientava la modernitat i es troba cada vegada més condicionada per les lògiques econòmiques i tecnològiques. Davant d'aquest procés, s'ha consolidat un discurs que l'autor anomena *ciberutopista*, segons el qual la digitalització empodera els consumidors, elimina intermediaris, afavoreix noves formes de cooperació creativa i democratitza l'accés a la cultura. Rius-Ulldemolins sosté que aquest relat tendeix a convertir la tecnologia en una mena de motor inevitable del progrés i a ignorar els seus efectes contradictoris.

L'autor rastreja els orígens d'aquest imaginari en l'anomenada "ideologia californiana", una combinació de neoliberalisme, utopisme tecnològic i contracultura que ha contribuït a construir una visió molt favorable del paper de les grans empreses tecnològiques. Segons aquesta perspectiva, internet apareix com un espai natural de llibertat, cooperació i innovació, mentre que les institucions públiques i els intermediaris culturals són presentats com a obstacles al canvi.

Les plataformes digitals han multiplicat l'accés als continguts culturals, però també han concentrat noves formes de poder vinculades a les dades, els algoritmes i la prescripció cultural.

Una de les aportacions més rellevants del text és la crítica a la idea que la digitalització genera automàticament més diversitat cultural. L'autor assenyala que l'abundància d'oferta no implica necessàriament una major pluralitat de consum. Al contrari, els algoritmes de recomanació tendeixen a reforçar preferències prèvies i poden limitar l'exposició a continguts diversos. També qüestiona la idealització de les comunitats digitals i recorda que moltes de les formes de cooperació cultural continuen depenent de relacions professionals, estructures organitzatives i mecanismes de reconeixement que internet no substitueix.

El text dedica una atenció especial al paper dels intermediaris culturals. Davant les tesis que anuncien la seva desaparició, Rius-Ulldemolins defensa que editors, galeristes, productors o programadors no només distribueixen continguts, sinó que contribueixen a crear valor cultural, donar visibilitat a noves propostes i sostenir trajectòries creatives que difícilment sobreviurien en un mercat governat exclusivament per les dinàmiques de popularitat.

Finalment, l'article examina el *crowdfunding*, una de les grans promeses de la cultura digital. Sense negar-ne l'interès, conclou que les seves dimensions econòmiques continuen sent modestes i que difícilment poden substituir els sistemes públics de finançament cultural o les estructures professionals existents.

La tesi de fons és clara: la digitalització és una transformació profunda que exigeix anàlisi i governança. El problema no és la tecnologia, sinó els relats que la presenten com una solució automàtica als reptes de la cultura. Davant d'això, l'autor reivindica la necessitat de recuperar eines crítiques per comprendre qui acumula poder, qui genera valor i qui queda exclòs en el nou ecosistema digital.

Referència

Rius-Ulldemolins, J. (2015). *Contra el ciberutopismo. Discurso utópico versus análisis sociológico sobre la transición al paradigma digital de la esfera cultural. Política y Sociedad*, 52(1), 153–178. https://doi.org/10.5209/rev_POSO.2015.v1.n52.45426 [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: estudis socials de la cultura

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: economia de la cultura

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2015/promesa-digital%20>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://doi.org/10.5209/rev_POSO.2015.v1.n52.45426

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5789>